

Raamatukogude aasta algas ühise lugemisega

Tänavune aasta on Eestis raamatukogude aasta. Fookuses on raamatud, raamatukogud ja nende töötajad. Maakohas on raamatukogu kultuuri ja vaimutempel.

VAMBOLA PAAVO
KERTTU-KADI VANAMB
TAAVI KELDER

Kui ajakirjanik Mustvee kultuurikeskuse raamatukogusse jõudis, oli eelmise aasta menu-raamatust „Mitte ainult minu tädi Ellen“ katkendi ettelugemiseni jäänud loetud minutid. Seminariruumis ootasid valla aktiivsemad lugejad, laua otsas istus raamatukogu maskott kass Hurmur, tehes näo, et temagi saab kõigest aru. Täpselt kell 12.12 võttis laua taga koha sisse kultuurikeskuse juhataja Laidi Zalekešina. Köhis hääle puhtaks ja alustas uuema põlve kirjaniku, Mudlumi teose tsiteerimist. Ette lugemise ajaks hõivas laual koha mõistagi Hurmur. Nii tähtsat tegevust pidi ta ikka lähedalt kaema ning kõrvas kikkis kuulama. „Mitte ainult minu tädi Ellen“, autoriks Mudlum, oli 2021. aastal Eestis enim loetud teos. 120 raamatukogu üle riigi said ettelugemise päeval raamatukogu aasta avatuks kuulutamiseks löigu, mis siis kuulajale ette kanti. Paljudes kogudes seda teost veel polegi, Mustvees on seevastu seda aktiivselt laenutatud.

Lugejate põuda raamatukogudes pole

Kohaliku raamatukogu juhataja Anu Otsa jutust selgus, et Mustvee kandis elavad aktiivsed lugejad ning pole karta, et raamatud jäävad riulitele tolmu koguma. „Laenutusi oli eelmisel aastal üle 10 000 ja see on hea näitaja. Eestlasi on laenutajate hulgas rohkem, ent üha enam venekeelset elanikkonda leiab

siia tee. Laenutajateks on valdavalt eakad ja õpilased. Viimased võtavad kooliprogrammi kohustuslikku kirjandust. Meil on palju lapsi, kellele meeldib lugeda. Päevas on laenutusi 30–40 vahel,“ iseloomustas Anu Ots raamatukogu igapäevast tööd. Enam laenutatakse krimkasid ja reisikirju.

Raamatukogu ei ole pelgalt raamatute hoidla. Uuemat ajal on lisandunud teised funktsioonid. See on kooskõitsemise, seltielu ning infovahetuse koht. Siin käiakse ka õppimas uusi tarkusi. Mullu sügisel korraldati Mustvee raamatukogus eakatele arvuti- ja nutimaailmakursused, soovijaid oli palju. Minu vastas istunud krapsakas vanaproua nentis, et siin on kõik nutitüdrukud, kes tahavad maailma asjadega kursis olla. Raamatukogu tuli appi eakatele COVID-tõendite väljaprintimisel, neid väljastati 133 soovijale.

Anu Ots kiitis valla tublimaid lugejad, keda raamatukogu rahvas peab stammkundedeks. Mälestuseks tublidele kingiti Avinurme meistrite kadakapuust valmistatud järjehoidjad koos väikese maiusega.

„Proua Liina Leola luges eelmise aasta jooksul läbi 478 raamatut. See on absoluutne rekord. Rõõmustab see, et palju lugejaid on juurde tulnud. Inimesed vahetuvad. Kui lapsed kodus näevad, kuidas vanemad loevad, hakkavad nemadki seda ühel päeval tegema. Nii see armastus raamatute vastu edasi antakse. Eeskuju on nakkav,“ rääkis Mustvee raamatukogu juhataja.

Anu Ots oskab majja lugejaid meelitada. Käima on pandud

Jõgeva linnaraamatukogu töötajad panid pidupäevaks värvilised pusad selga.

FOTO: KERTTU-KADI VANAMB

Laidi Zalekešina ja kass Hurmur lugemas. FOTO: VAMBOLA PAAVO

kodulaenutus. Kui inimesel tekib lugemissoov, siis ta helistab või saadab meili soovidega ning raamatukogu töötajad komplekteerivad paki valmis. Mõnda külla minnakse suure kohvriga. Siis on lugejal valikuvõimalus. Teenus on populaarne valla kaugemate külade elanike hulgas. Palju on kohvri tellijaid Piilsist. Seal on ka tubli mees Lauri, kes lausa neelab raamatuid. Temagi oli kutsutud raamatuaasta avamiseks Mustvees.

Anu Ots rääkis sellestki, et möödunud advendiajal käisid nende raamatukogus päkapikud. Selleks olid saalides üles seatud sussipuud, nende küljes rippusid paberist sussid lugejate nimedega. „Tulid laenutama, vaatasid puu küljes rippuva sussi sisse ja avastasid kompeki. Mida kiiremini lugesid ja sagedasti käisid, seda enam komme kogusid.

Mõni laps sai iga päev maiuse,“ mõnits Anu.

Enne lahkumist tegin tutvust kass Hurmuriga. Loomake tuli majja 4 aastat tagasi. Hulkus teine mööda alevit ning oli kodutu. Ta valis elupaigaks raamatukogu ja nii ta saadab siin tubase kiisuna oma päevi mööda. Täna on kassist saanud lugejate lemmik. Mõni tulebki majja ainult tema pärast. Kohalikud lapsed hakkasid kohe käima, kui said teda, et saavad kiisut paitada. Hurmur käib häid lapsi ka trepil saatmas ja ukse tervitamas. Õõsiti on tubli majavalvur.

Söödi torti ja räägiti kirjandusest

Ka Jõgeva linnaraamatukogus oli kell 12 peomeeleolu. Üheskoos vaadati veebiülekanet avatseremoonialt. Seejärel

raamatukogude teema-aasta avaüritus kolmapäeval pisut enne keskpäeva. Rahvast polnud raamatukogu saali kohale saabunud küll eriti palju – suurem osa publikust olid raamatukogutöötajad.

„Tänavune raamatukogude teema-aasta on pühendatud raamatukogudele. Esimene raamatukogude teema-aasta üleüldse, mille kultuuriministeerium välja kuulutas, toimus 2000. aasta aprillist kuni 2001. aasta kevadsuveni, teemaks oli Eesti raamatu aasta,“ rääkis Põltsamaa raamatukogu direktor Rutt Rimmel.

Valla raamatukogudest osalesid peale Põltsamaa raamatukogu teema-aasta avamisel ka harukogud Puurmanis, Tapikul ja Aidus. Seal, nii nagu Põltsamaalgi, loeti ette katkendit ühest Eesti raamatukogudes kõige rohkem laenutatud Eesti ilukirjandusteosest. Varem salvestatud videos luges Liis Rimmel ette katkendit Mudlumi raamatust „Mitte ainult minu tädi Ellen“.

Raamatukogude aasta avatseremoonial räägiti raamatukogude rollist muutuvast maailmast.

Rutt Rimmeli sõnul pole hetkel veel kindlat ajakava paigas, mis üritused aasta jooksul toimuvad. Samas on tema sõnul kõigil võimalik veel välja pakkuda ideid, mida võiks teha või millistele kirjanikele või teostele tähelepanu osutada, milliseid näituseid korraldada või kuhu teha väljasõite.

„Kõik ideed on teretulnud. Oleme mõelnud sellele, et võiksime minna tutvuma ägedamate raamatukogudega üle riigi ja koostada sellest hiljem vastav fotonäitus,“ lausus Rutt Rimmel. Üritusel olnud Põltsamaa vallavalitsuse kommunikatsiooni- ja turundusspetsialisti Raivo Suni sõnul on raamatukogul Põltsamaa vallas järjest olulisem roll kasvõi valla kaasava eelarve hääletuse läbiviimisel. Muidki funktsioone on juurde tulnud, mida raamatukogu omab kogukonnakeskusena.

Mustvee valla tublimad lugejad.

FOTO: VAMBOLA PAAVO

Liis Rimmel katkendit lugemas.

FOTO: TAAVI KELDER

Jõgeva valla raamatukogude statistika

Kojulaenutusi 105 533 (sh kohallaenutuste arv)

TOP 10 laenutused:

1. „Väike nurgapood“ Nicola May 400
2. „Kui vanad naised armuvad“ Leelo Kassikäpp 335
3. „Ühe äpard päevik“ Jeff Kinney (sari) 212
4. „Kus laulavad langustid“ Delia Owens 154
5. „Pipi Pikksukk“ Astrid Lindgren 140
6. „Arabella, mereröövli tütar“ Aino Pervik 111
7. „Õõliblikatants“ Helju Pets 109
8. „Võtku homme mind või saatan“ Mihkel Raud 107
9. „Kuidas elad, Ann?“ Aidi Vallik 104
10. „Sirli, Siim ja saladused“ [jutustus] Andrus Kivirähk 101

Mustvee valla raamatukogude statistika

Kojulaenutusi 35 943

TOP 10 laenutused:

1. „Väike nurgapood“ Nicola May 171
2. „Kui vanad naised armuvad“ Leelo Kassikäpp 153
3. „Ühe äpard päevik“ Jeff Kinney 67
4. „Liblikatuba“ Lucinda Riley 63
5. „Kus laulavad langustid“ Delia Owens 57
6. „Murakamoos“ Pille Simon 56
7. „Maja mere ääres“ Louise Douglas 46
8. „Armastatu viimane kiri“ Jojo Moyes 44
9. „Ringmängulaulud“ Erik Tohvri 44
10. „Õõliblikatants“ Helju Pets 43

Top 10 laenutused lastekirjanduses:

1. „Kaka ja kevad“ Andrus Kivirähk 12
2. „Väike prints“ Agnès de Lestrade 12
3. „Nõianeu Nõbinina“ Kristiina Kass 9
4. „Petra lood“ Kristiina Kass 9
5. „Pöörane puhkus Parakatkus“ Ilmar Tomusk 9
6. „Гарри Поттер и философский камень“ Кн. 1 Ролинг, Дж. К. 9
7. „Kalevipoeg“ Eno Raud 8
8. „Teofrastus“ Astrid Reinla 8
9. „Lumelinnu surm“ Ene Sepp 8
10. „Розуэн - ученик колдуньи“ Эмили Родда 8

Põltsamaa valla raamatukogude statistika

Kojulaenutusi 84 589

TOP 7 laenutused:

1. „Kus laulavad langustid“ Delia Owens
2. „Väike Prantsuse külalismaja“ Helen Pollard
3. „Väike nurgapood“ Nicola May
4. „Liblikatuba“ Lucinda Riley
5. „Õõliblikatants“ Helju Pets
6. „Võtku homme mind või saatan“ Mihkel Raud
7. „Armastatu viimane kiri“ Jojo Moyes

Top 4 laenutused lastekirjanduses:

1. „Kes tahab saada kummituseks?“ Ilmar Tomusk
2. „Porgandipirukas“ Ilmar Tomusk
3. „Mina, Meg ja meie klass“ Tiina Laanem
4. „Eesti kummituslossid“ Jaak Juske